

A Fővárosi Ítéltábla dr. Balogh Krisztina pártfogó ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Tímár Anikó alperes nevei ügyész által képviselt Legfőbb Ügyészség (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a ... Törvényszék 2012. október 9-én kelt, 7.P.20.558/2012/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az alperest a 750.000 (Hétszázötvenezer) forint után 2008. november 27. napjától kezdődően a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére is kötelezi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperes részére kirendelt pártfogó ügyvéd (dr. Balogh Krisztina fél címe 1) fellebbezési eljárásban felmerült díját teljes egészében az alperes köteles viselni.

A le nem rótt 75.000 (Hetvenötezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes keresetében a személyhez fűződő joga megsértésének megállapítását kérte arra hivatkozással, hogy az ellene előterjesztett vádiratban az I. rendű alperes tévesen tüntette fel, hogy büntetett előéletű - többnyire vagyon elleni bűncselekmények miatt - de mentesült. A vádiratban foglaltakat II. rendű alperes - aki a büntetőügyben szintén vádlott volt - ismerhette, családtagjainak - III-IV. rendű alpereseknek továbbadta, akik ezt a faluban híresztelték, amely következtében a falujában azt pletykálták róla, hogy „börtönbe fog menni” felfüggesztett büntetése miatt.

Az I. rendű alperestől 1.500.000 forint, a II-IV. rendű alperesektől összesen 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítést követelt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, amelyben az I. rendű alperessel szembeni érdemi határozatot és a II-IV. rendű alpereseket érintő perköltségről szóló rendelkezést sérelmezte -

A Fővárosi Ítéltábla a felperesi fellebbezés folytán 2.Pf.22.225/2011/4. szám alatt meghozott részítéletében megállapította, hogy az I. rendű alperes azzal, hogy a ... Városi Ügyészség ... számú vádiratában azt a valótlan tényt állította, hogy a felperes büntetett előéletű - többnyire vagyoni elleni bűncselekmények miatt -, de mentesült, legutóbb a számú, 2004. március 12-én jogerős ítéletével társtettesként elkövetett lopás büntette és lopás vétsége miatt 1 év börtönre ítélték, amelynek végrehajtását 2 évre felfüggesztették, megsértette a felperes becsület és jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Ezt meghaladóan az I. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, míg a II, III. és IV. rendű alpereseket érintően az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Ezt követően a per a felperes és az I. rendű alperes (továbbiakban alperes) között folytatódott. A felperes az alperessel szemben 1.500.000 forintos kártérítési igényét fenntartotta.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta a jogsértés és a felperes által jelzett hátrány közötti okozati összefüggést, ezen kívül a nem vagyoni kártérítési igény összecszerűségét eltúlzottnak tartotta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 750.000 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A perköltségről úgy rendelkezett, hogy azt a felek maguk viselik. A felperes 1/2-ed részbeni pernyertessége folytán a pártfogó ügyvéd munkadíjáról akként határozott, hogy annak felét az alperes köteles viselni, míg azt meghaladóan az állam viseli.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a jogerős részítélet az alperes terhére a személyhez fűződő jogsértést már megállapította, ezért tévesen hivatkozott az alperes arra, hogy a téves adatközlése és a felperesről terjesztett pletyka között, miszerint börtönbe kell vonulnia, nem áll fenn az okozati összefüggés, mivel ennek vitatásával a jogerős ítélet tartalmát vonná kétségbe, amelyet már nem tehet, tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság részítélete ellen felülvizsgálati kérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság arra mutatott rá, hogy ha a téves adatközlés és a felperes rossz hírnevének közlése közötti okozati összefüggés nem is állna fenn a kár bekövetkezése tekintetében, a szubjektív megítélésből adódóan a becsület sérelme miatti alperesi kártérítési felelősség megállapítható, ha a felperes úgy érezte, hogy sérült a becsülete, és ezt a körülmények is alátámasztják, ráadásul a becsület sérelmének megvalósulása és a nem vagyoni kár bekövetkezése közötti összefüggést az alperes nem is vitatta.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a tanúvallomások bizonyították, hogy a jóhírnév és a becsület sérelme a felperest ingerültté, idegessé tette, az eset után a felperes „más ember lett”, szégyenérzete volt, felzaklatta, hogy mindenki az esetleges büntetett előéletéről kérdezi, így megállapítható volt, hogy a felperes nem vagyoni kára bekövetkezett. A kártérítés jogalapja megállapítható volt külön szakértői kirendelés nélkül is, annak mértékéről mérlegeléssel döntött. A mérlegelés során az elsőfokú bíróság értékelte azt a tényt, hogy a felperes büntetőeljárás hatálya alatt állt, és ennek is volt ráhatása abban, hogy jóhírneve romlott, azonban a bírói gyakorlat alapján úgy ítélte meg, hogy a felperes által igényelt összeg fele áll arányban a jogsértéssel, így a Ptk. 355. § (1) bekezdésére figyelemmel, 750.000 forint méltányos összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes és az alperes is fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a 750.000 forint összeg után a 2008. november 27. napjától kezdődő kamatok megfizetésére is kérte kötelezni az alperest a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján.

Arra hivatkozott, hogy a 2010. december 29. napján benyújtott keresetében 2008. november 14. napjától kezdődően a törvényes késedelmi kamatok megfizetésére is kérte kötelezni az alperest, azonban az elsőfokú bíróság ezt indokolás nélkül elutasította. A Fővárosi Ítéltábla jogerős részítéletében foglaltakra tekintettel a kamatkövetelés kezdő időpontját módosította, a kamatok megfizetésére az alperest a jogsértő tényállítást tartalmazó vádirat ... Városi Bíróságra történő előterjesztésének időpontjától - 2008. november 27. napjától - kérte kötelezni, mivel a károsodása akkor következett be, amikor a vádirat tartalmáról a bíróság tudomást szerzett, azaz amikor az alperes a vádiratot benyújtotta.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására, a nem vagyoni kártérítés összegének jelentősen alacsonyabb összegben való megállapítására irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eset összes körülményeinek mérlegelése során eltúlzott mértékben állapította meg a nem vagyoni kártérítés összegét, nem kellő súllyal vette figyelembe azt, hogy a felperes ellen magatartása miatt büntetőeljárás indult, ez ismert volt a környezetében, így nem csak az alperesi jogsértés vezethetett társadalmi megítélésének megromlásához. Környezetében kialakult negatív értéktételhez az is hozzájárult, hogy a felperest a ... Városi Bíróság 2010. április 1-jén kelt ... számú ítéletével bűnösnek mondta ki a vád szerinti garázdaság vétségében, és ezért őt 1 évi időtartamra próbára bocsátotta, azaz megítélésének megváltozásához saját magatartásával is hozzá járult. Utalt arra is, hogy a felperes által hivatkozott híresztelésre az alperes érdekkörén kívül eső okból került sor, hisz a felperessel rossz szomszédi viszonyban levő vádlott társa volt az, aki a vádiratban foglaltakat híresztelte, ráadásul nem is azt, ami le volt írva, mert a vádirat nem azt tartalmazta, hogy a felperes „fel van függesztve”, hanem éppen azt, hogy a büntetései alól mentesült.

Az alperes kifejtette, hogy a jogsértés elkövetését nem vitatja, de annak az első bírósági tárgyaláson való korrigálása önmagában nem okozhatott a felperesnek komoly és jelentős jogsérelmet, pszichés károsodást, amelyet a megítélt 750.000 forint nem vagyoni kártérítéssel kellene kompenzálni, hisz a meghallgatott tanúk vallomása alapján sem lehetett a felperesnél ilyen mértékű kár elszenvedését megállapítani, figyelemmel arra is, hogy a felperes előadása szerint az újságokban olvasott esetek alapulvételével, becsléssel határozta meg az igényelt nem vagyoni kártérítés összegét.

Az alperes a kialakult bírói gyakorlatra és az általa hivatkozott eseti döntésre tekintettel, amely esetben a bíróság egy magas beosztású ügyész sérelmére elkövetett jogsértés („korrupt ügyész”) miatt 500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte a jogsértő országos napilap kiadóját, a felperes számára megítélt összeg rendkívül eltúlzott, annak jelentős leszállítása indokolt.

A fellebbezési ellenkérelmében azt fejtette ki, hogy a megítélt magas összegű nem vagyoni kártérítésből arra lehet következtetni, hogy az elsőfokú bíróság az összegbe automatikusan belefoglalta a rendes körülmények között a kárkamat által nyújtott kompenzációt is, vagyis tőkésítette a késedelmi kamatot és így határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét. A felperes által igényelt késedelmi kamatok megfizetésére kötelezés esetén az alperes kétszeres hátrányt szenvedne, a felperes pedig az indokolatlanul magas nem vagyoni kártérítési összeg mellett további indokolatlan előnyhöz jutna. Mindezek alapján

elsődlegesen a nem vagyoni kártérítés összegének a fellebbezésében jelzett mérséklését, annak kamat nélküli megállapítását, kamatfizetésre való kötelezés esetén pedig a kamat középarányos időponttól, de legalább a keresetlevél benyújtásának időpontjától való megállapítását indítványozta.

A felperes fellebbezési ellenkérelme a megítélt nem vagyoni kártérítés összegének helybenhagyására irányult. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a körülmények mérlegelése során értékelte azt az alperesi hivatkozást, hogy a jóhírneve nem csak az alperesi téves adatközlés miatt sérült. Ezen kívül saját felróható magatartása a róla kialakult értékítélet megváltozásához nem járult hozzá, mert a negatív változás nem a büntetőeljárásban meghozott ítélet következtében és annak okán alakult ki, hanem az alperesi vádiratban közölt téves adatközlés miatt, amelyben foglaltak szerint az alperes több bűncselekmény elkövetésével is összefüggésbe hozta, amelyről a büntetőeljárásban részt vevő vádlott társa és a tárgyaláson jelen levő személyek is tudomást szereztek. Az alperes el nem követett bűncselekménnyel vádolta, amely köztudomásúan hátrányosan befolyásolja a megítélését. Álláspontja szerint, szintén értékelésre került az elsőfokú bíróság mérlegelése során az a tény is, hogy az alperes érdekkörén kívül történt a keresetében sérelmezett híresztelés. Az elsőfokú bíróság így a konkrét körülmények mérlegelésével, a felperes egyéni szubjektív körülményeire is tekintettel az okozott jogsértéssel arányban álló módon határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét.

A felperes fellebbezése alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül.

E körben az elsőfokú bíróság a felperes nem vagyoni kártérítés iránti keresetét a rendelkezésre álló adatok és bizonyítékok tükrében helyesen ítélte meg, döntésével - a kamatok kivételével - a Fővárosi Ítéltábla is egyetértett.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a másodfokú bíróság a következőket emeli ki.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjára alapított szubjektív szankció alkalmazására irányuló igény esetén a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

A bíróságnak azt kell megítélni, hogy a jogsértő magatartással okozati összefüggésben keletkezett-e a sérelmet szenvedett személynél olyan hátrány, amely kompenzálására a jogsértő fél nem vagyoni kártérítés fizetésére köteles, és ha igen, mekkora az az összeg, amely a személyhez fűződő jogsérelem tárgyi súlyára és az okozott jogkövetkezményekre tekintettel indokolt mértékű lehet.

A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy a nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásakor a bíróságot a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján mérlegelési jog illeti meg. Ennek megfelelően azt a rendelkezésre álló adatokra, bizonyítékokra, a sérelmet szenvedett fél által igazolt körülményekre tekintettel a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlatra is figyelemmel határozza meg.

A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy az elsőfokú bíróság nem vette kellő súllyal figyelembe, hogy a felperes ellen magatartása miatt büntetőeljárás indult, amelyben a büntetőbíróság a felperest bűnösnek mondta ki az ellene emelt vádban, és ezért egy évi időtartamra próbára bocsátotta, ezen kívül az alperesi érdekkörön kívül esett a vádiratban foglalt téves közlés híresztelése.

A Fővárosi Ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által jelzett körülményeket megfelelően mérlegelte, az így megállapított nem vagyoni kártérítés összege eltúlzottnak nem tekinthető.

Az megállapítható volt, hogy a felperes korábban büntetve nem volt, a helyi közösség, környezete, ismerősei becsületes, tisztességes embernek tartották. Nem vitásan a felperes ellen büntetőeljárás indult, amelynek alapjául az szolgált, hogy vádlott társával konfliktusba keveredett, összeverekedtek és ez a magatartás minősült az alperes által megfogalmazott vádirat szerinti garázdaság vétségének.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ez a magatartás megítélésében teljesen eltérő az alperes által tévesen közölt vagyon elleni bűncselekménytől, lopástól. Egy adott közösség előtt minden külön bizonyítás nélkül is megállapítható módon a vagyon elleni sorozatos bűncselekmények sokkal súlyosabb megítélés alá esnek, mint az ellenséges kapcsolaton alapuló verekedés miatti garázdaság vétsége. A felperes nem titkolt módon a helyi kisebbséghez tartozik, így különösen fontos lehet számára az, hogy előéletét valótlan tényállítások ne sározzák be, jóhírnevét, kivívott megbecsülését ne befolyásolja hátrányosan a valóságtól eltérő adatközlés, tekintettel arra, hogy az ellene indult büntetőeljárást megelőzően - amelyben a verekedésben érintett személy is vádlottként szerepelt - ténylegesen nem volt összetűzése a törvénnyel, illetőleg az alperes igazolni nem tudott.

A másodfokú bíróság ezért az alperesi jogsértést súlyosnak ítélte, és nem fogadta el felelősséget korlátozó tényezőként azt, hogy a híresztelés az érdekkörén kívül történt, tekintettel arra, hogy a felperes előéletére vonatkozó valós adatközlés esetén a felperes társadalmi megítélésében a felperes által igazolt hátrány nem következett volna be.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes fellebbezését azért találta alaposnak, mert az elsőfokú bíróság ítéletéből is kitűnően, valamint a megítélt nem vagyoni kártérítés összegét is tekintve, az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzte az alperes nem vagyoni kártérítés utáni kamatfizetésre való kötelezését.

A Ptk. 360. § (1) bekezdése szerint, a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, amely után a Ptk. 301. § (1) bekezdésének megfelelően kamatfizetési kötelezettség áll fenn, függetlenül attól, hogy a fizetésre kötelezett kiment-e a késedelmét.

Az alperes a személyhez fűződő jogsértéssel okozott hátrányt a felperesnek azzal okozta, hogy a vádiratban az előéletére vonatkozó valótlan és súlyosan sértő állítást tett, ez a jogsérelem legkésőbb a vádirat bírósághoz való benyújtásával, az abban foglaltak mások általi megismerhetőségével megvalósult.

Mivel az elsőfokú bíróság az alperest megalapozott indok nélkül nem kötelezte a felperesnek járó kamatok megfizetésére, ezért a mulasztást a Fővárosi Ítéltábla a felperes által igényelt időponttól kezdődően ítéletével pótolta.

Mindezeknek megfelelően a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítélet részben megváltoztatta, egyebekben azt jogszerűnek ítélte, és ezért helybenhagyta.

A perköltség viseléséről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a Pp. 87. § (2) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § alapján határozott.

Budapest, 2013. július 4.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
előadó bíró - a tanács elnöke

. Hercsik Zita s.k.. Koday Zsuzsanna s.k.
bíró bíró

A kiadmány hitelélül:
tisztviselő